

opomenul tak učiniti úmyslně, by vyloučil možnost uplatňovati ve zrušovacím řízení ideální souběh rozsudkem nalézacího soudu nerozpoznaný nebo nesprávně popřený. Z toho plyne, že sice může ve prospěch obžalovaného zmatečností podle čís. 10 Šu 281 tr. ř. býti napadáno, že rozsudek podřaduje skutek několika zákonům, z nichž některý se naň nevztahuje, že však nelze v neprospěch obžalovaného napadati rozsudek z důvodu, že nalézací soud nepodřadil skutek všem zákonům, které se naň vztahují, nýbrž jen jednomu nebo některým z nich. To vede nutně k závěru, že obžalobce po zákonu se musí spokojiti tím, že nalézací soud shledal ve skutku jeden z několika trestných činů, jichž podstaty jsou následkem ideálního souběhu skutkem naplněny, a nemůže tedy zmatečností stížností uplatniti ideální souběh nalézajícím soudem nerozpoznaný nebo nesprávně popřený. Toto omezení práva obžalobce však předpokládá, že skutek byl zřetelem ku předpisům Šu 34 nebo Šu 35 tr. zák. podřaděn pod onen z několika souběžných zákonů, který ukládá na čin nejpřísnější trest. Pak-li skutek byl podřaděn pod jiný — mírnější — z několika souběžných zákonů, nebylo podřadění správným, spočívá na nesprávném výkladu zákona a obžalobce může se uplatňováním zmatku čís. 10 Šu 281 tr. ř. domáhati i toho, by rozsudek byl zrušen a skutek podřaděn pod onen zákon, který z několika zákonů naň se vztahujících jest nejpřísnějším (rozh. n. s. č. 2154). To platí i v souzeném případě a podle toho, co právě bylo uvedeno, nelze ani výrok o vině podle Šu 516 tr. zák. ponechati netknutým, poněvadž, kdyby nalézací soud podřadil skutek obžalovaných pod § 93 tr. zák., byl by tím obžalobce po zákonu uspokojen a nebylo by přípustno, by skutek obžalovaných byl současně podřaděn také pod § 516 tr. zák. Jak dovozeno, jsou oba uplatňované důvody zmatečnosti čís. 5 a 10 Šu 281 tr. ř. opodstatněny, a poněvadž soud zrušovací shledal, že v rozsudku a rozhodovacích důvodech nejsou zjištěny veškeré skutečnosti, které při správném použití zákona by měly býti základem nálezu, rozhodl podle Šu 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř. tak, jak se stalo.

Čís. 2772.

Subjektivní skutková podstata přestupku § 491 tr. zák. a přečinu § 14 čís. 5 zák. na ochranu republiky.

I opilost, nedosahující stupně § 2 c) tr. zák., může následkem zkalení vědomí s ní spojeného, při verbálních deliktech s ohledem na jejich zvláštní povahu, kde uvážení a provedení činu může spadat v týž okamžik, vyloučiti zlý úmysl k takovým deliktům předpokládaný.

(Rozh. ze dne 10. května 1927, Zm I 187/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečností stížností obžalovaného do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Praze ze dne 15. února 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru ve smyslu Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky a přestupkem proti bezpečnosti cti ve smyslu Šu 491 tr. zák. a článku V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís.

8 ř. zák. z roku 1863, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v celém rozsahu a věc vrátil do první stolice, by ji znovu projednala a rozhodla.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upřítí oprávnění, pokud napadá odsuzující výrok nalézacího soudu po stránce subjektivní pro neúplnost rozsudku, poněvadž pomíjí obsah obhajoby obžalovaného jakož i svědeckých výpovědí tuto obhajobu podporujících, a pokud na tomto podkladě vytýká vadnost rozsudku netoliko v příčině omluvného důvodu opilosti podle §u 2 c) tr. zák., nýbrž v příčině řešení zlého úmyslu s hlediska §u 1 tr. zák. vůbec, kteroužto otázku, jak stížnost právem zdůrazňuje, tu bylo zvláště bedlivě zkoumati. Jde tu o delikty verbální, směřující jednak proti obecnému míru v republice, jednak dotýkající se cti samostatného oddílu armády čsl., o nichž stěžovatel důsledně tvrdil, že se nedají uvést v soulad s celým jeho smýšlením vůči státu a dotyčným jeho chováním se, a jež si proto nemůže jinak vysvětliti, než že je musel spáchat ve stavu úplného opilství. Skutečně nezabýval se napadený rozsudek touto nikterak bezvýznamnou obhajobou, ani svědeckými výpověďmi Antonína P-ého, Karla T-a a Karla K-a, potvrzujícími v četných směrech tuto obhajobu: ba rozsudek neobsahuje ve směru subjektivním vůbec žádných úvah; omezuje se na prosté objektivní zjištění doslovu pozastavených výroků a na řešení otázky opilství, které vylučuje větou, že »obžalovaný si byl plně vědom svých výroků«, čímž přirozeně ještě nezjišťuje subjektivních složek, vyhledávaných k trestným skutkům stěžovateli za vinu daným, totiž ani v příčině přestupku urážky na cti, zda si byl stěžovatel vědom urážlivé povahy svého projevu, ani v příčině přečinu podle §u 14 čís. 5 zák. na ochranu republiky úmysl pachatelův, hanobiti republiku, ani vědomí o způsobilosti jeho projevu, snížení vážnosti republiky neb ohrožení obecný mír v republice. Již z těchto úvah bylo zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, napadený rozsudek za podmínek §u 5 novely k trestnímu řádu zrušiti jako zmatečný a věc vrátiti do první stolice, by ji znovu projednala a rozhodla. Při novém hlavním přelíčení bude na soudu nalézacím, by se, pokud se týče obzvláště stránky subjektivní zabýval otázkou omluvného důvodu podle §u 2 c) tr. zák. způsobem důkladnějším, než se stalo až doposud, uvažuje též o obhajobě obžalovaného a údajích svědků vývodních, kteří vypovídali o dosavadním jeho smýšlení a jeho činnosti v Sokolu, avšak i o stupni jeho opilosti samotné — viz v tomto směru důležité údaje svědka Karla T-a a Karla K-a, poněvadž skutečností těm nelze upřítí již předem významu stěžovateli příznivého. Pokud by pak soud dospěl k přesvědčení, že stěžovatel úplně opilý nebyl, bylo by mu pak uvažovati o tom, že i opilost, nedosahující stupně § 2 c) tr. zák. může následkem zkalení vědomí s ní spojeného, při verbálních deliktech s ohledem na jejich zvláštní povahu, kde uvážení a provedení činu mohou spadati v též okamžik, vyloučiti k takovýmto deliktům předpokládaný zlý úmysl. Nelze posléze pominouti, že rozsudek vykazuje i v příčině objektivní skutkové podstaty přečinu podle §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky vadnost, pokud se omezuje na zjištění, že výroky ob-

žalovaného vyvolaly »pohoršení« u lidí ve vozu sedících, čímž se nedostává patřičného rozboru náležitosti zákonem předpokládané, že tu musí jíti o takový výrok, jenž může snížit vážnost republiky aneb ohrozit obecný mír v republice.

Čís. 2773.

Subjektivní skutková podstata zločinu podle § 209 tr. zák. předpokládá, že pachatel učinil udání u vrchnosti proti lepšímu svému vědomí; pachatel musí způsobem každou pochybnost vylučujícím vědět, že obvinění jest nepravdivé; nestačí pouhé dohady, domněnky, že by mohlo býti nepravdivé; nestačí, že opomenul přesvědčiti se předem náležitě o pravdivosti obvinění; takové lehkomyšlné jednání spadá pod ustanovení § 487 tr. zák.; při tomto přestupku vychází zákon z domněnky nepravdivosti obvinění a ukládá obžalovanému povinnost dokázat pravdivost obvinění, kdežto při onom zločinu padá důkazní břemeno na obžalobu.

(Rozh. ze dne 10. května 1927, Zm II 109/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Brně ze dne 27. ledna 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem utržení na cti ve smyslu §u 209 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti obžalovaného, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 4, 5 a 9 a) a 10 §u 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Již po stránce formální nehoví úprava rozsudkových důvodů předpisům zákona, omezujíc se na téměř doslovné opakování důvodů spisu obžalovacího co do skutkového děje, na jehož konci pak soud připojuje poznámku, že »těmito zjištěnými činy je prokázáno, že obžalovaný věděl, že to, co píše je nepravdivé«. Ke skutkové podstatě zločinu podle § 209 tr. zák. se vyhledává ve směru objektivním, by pachatel udal určitou osobu, u vrchnosti pro zločin na ni vymyšlený, — to jest v souzeném případě pro zločin, který výkonným orgánem H-em vůbec spáchán nebyl; a ve směru subjektivním vědomí, znalost obžalovaného, že obviněná osoba — H. — jí za vinu daných zločinů skutečně nespáchala. Udání u vrchnosti musí se tedy státi proti lepšímu vědomí pachatelovu; týž musí způsobem každou pochybnost vylučujícím vědět, že obvinění jest nepravdivé; nestačí pouhé dohady, domněnky jeho, že by mohlo býti nepravdivým; nestačí též, že opomenul přesvědčiti se předem náležitě o pravdivosti obvinění, ježto takové jednání poukazuje k udání lehkomyšlnému, naplňujícímu toliko skutkovou podstatu přestupku proti bezpečnosti cti ve smyslu §u 487 tr. zák. Právě v tomto směru jsou v konečných závěrech rozsudečných jisté úvahy, poukazující k právně mylnému pojmání subjektivní stránky soudem nalézacím. Rozsudek